



Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Objectiones aliæ contendentes Incarnationem esse impossibilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

SECTIO SECUNDA.

Objectiones varia contra Incarnationis possibilitatem dissolvuntur.

I.
Incarnationem factam esse certum est, & variis Scriptura locis probatum.

SITNE possibilis Incarnatio in presenti non querimus, cum enim ab actu ad potentiam valeat consequentia, & factam eam esse fide certum sit; possibile fieri non est cur quisquam in dubium vocet: quæ tamen contra eam fieri solent objectiones, hic solvemus. Porro factum jam esse hoc mysterium, variis Scripturæ sacræ testimoniis probari solet, quæ videri possunt in Suarez hic Disputatione primâ, dub. 1. Valentia Disp. 1. qua st. 1. puncto 3. & aliis, qui fusè hoc probant contra Judæos obstinatè id negantes, quos hac in parte confutare ad sacrarum Literarum interpretes pertinet.

II.
Quæstio hæc quoad præsens non dependet à mysterio Trinitatis.

Ut verò aditus hic præcludatur difficultati illi, quæ ex Sanctissimâ Trinitate à quibusdam ducitur, quod scilicet uni tantum personæ naturæ nostræ uniatur, non aliis, etsi omnes in eadem essentiâ identificentur: huic, inquam, objectioni, ut locus præcludatur, cum hoc ad materiam de Trinitate spectet, & latè discussa sit Tomo præcedente; quod in presenti querimus est, utrum si ut existimabant communiter Judæi, in Deo non esset Trinitas Personarum, posset nihilominus incarnari, & naturam aliquam creatam, eo modo quo jam assumpsit nostram, sibi unire. Infra tamen quæstio illa prout ad hanc materiam pertinet, tractabitur.

III.
Obijcies, non magis potest natura per alienam personalitatem subsistere, quam existere per alienam existentiam.

Prima itaque difficultas est, quia hoc mysterium sit uniendo naturam humanam subsistentiæ divinæ, ita ut propriam amittat, & subsistat per divinam, hoc autem fieri non potest; nec enim magis potest res aliqua subsistere per alienam subsistentiam, quam per alienam existentiam existere: cum ergo secundum præstare non possit humana natura, nec poterit primum. Respondedo negando minorem: Ad probationem dico latam esse disparitatem inter subsistentiam & existentiam, existentia enim rei non distinguitur ab ejus essentiâ, ut in Metaphysicâ ostensum est, subsistentia verò ex conceptu suo est ultimus terminus naturæ, sicut inhaerentia est modus accidentis, & illi connaturaliter debitus; unde sicut ab accidente separari potest inhaerentia, & suppleri per aliquid perfectius, nempe creationem, ita & subsistentia creata separari poterit à naturâ, & per perfectiorem subsistentiam suppleri.

IV.
Obijc. Inter creatum & increatum nulla est proportio.

Secunda difficultas est, nam ut aliqua duo uniantur inter se, debet esse aliqua inter utrumque extremum proportio, quæ tamen hic nulla est, cum infinita inter res hic unitas sit distantia, altera enim est creata, altera increata. Confirmatur, ideo qualitas & substantia non possunt coalescere ad faciendum unum per se, quia tanta inter illa intercedit distantia, & genero differunt, sed hic longè major est difficultas, ergo.

V.
Respondetur, Inter creatum & increatum est proportio in ratione unibilium.

Ad argumentum distingo majorem, debet esse proportio in ratione entis nego majorem, in ratione unibilium concedo, nec distantia entitativa obest unioni, sæpè enim videmus res, quæ entitativè magis distant, aptiores esse, quæ inter se uniantur; sic materia & anima rationalis inter se uniri possunt ad constituendum unum compositum, cum tamen duæ animæ rationales,

vel duo Angeli id præstare nequeant, esto numerica tantum inter has substantias intercedat distinctio, inter illas verò generica, cum altera corpus sit, altera spiritus. Ad confirmationem respondeo non ob distantiam non posse coalescere substantiam & accidens ad faciendum unum per se, sed quia cum qualitas ex conceptu suo non metaphysicè solum, seu logicè, sed physicè accidat substantiæ, ita scilicet ut non spectet ad primarium rei simpliciter dictæ conceptum constituendum, non potest facere unum per se cum illa, sed unum tantum per accidens. Proportio verò inter humanam naturam & Verbum est, quod natura hæc sit substantia, & consequenter capacitem habet ad subsistendum, in Verbo autem est vera ratio subsistentiæ, ac proinde nihil vetat quominus inter se uniantur ad unum totum constituendum.

Latissima quadratio nem unibilium est disparitas inter substantiam & accidens ad faciendum unum per se. Inter Verbum & humanitatem.

Dices, & est tertia difficultas, licet sit capacitas ex parte naturæ humanæ respectu alicujus subsistentiæ, non tamen respectu infinitæ, non magis, imo multo minus, quam exigua fossa capax est totius maris, quicquid enim recipitur ad modum recipientis recipitur. Respondeo, licet subsistentia verbi sit infinita, finito tamen modo communicatur humanitati, nempe per unionem creatam, sicque recipitur ad modum recipientis, res enim finita esse potest capax perfectionis infinitæ finito modo applicatæ, sicut res quæque vilissima, materia prima verbi gratia, habet omnipotentiam divinam sibi limitato modo, nempe per actionem finitam, applicatam: sicut ergo Deus ut causa prima habet virtutem supplendi defectus & absentiam causarum secundarum, ita & subsistentiarum. Nec materiali illo modo concipiendum est Verbum unitum humanitati quasi ab illâ circumscriptur, & coarctetur, sicut aqua in vase, cum in infinitum diffusum sit, & adhuc liberrimum ad alias & alias naturas in infinitum sustentandas.

VI.
Obijc. Limitatio naturæ humanæ non est capax subsistentiæ infinitæ.
Resp. Esse capax infinitæ subsistentiæ finito modo applicata.

SECTIO TERTIA.

Objectiones aliæ contententes Incarnationem esse impossibilem.

QUARTA difficultas est, ex hac enim unionem Verbi divini cum naturâ humanâ, seu Incarnatione sequitur totum inde confurgens, seu Christum esse quid perfectius alterâ parte seu Deo, hoc autem non videtur admittendum. Respondetur, esse illud totum perfectius secundum quid, & extensivè, non verò simpliciter, sive perfectius Deo solo, sive perfectius Deo & creaturas esse quid extensivè perfectius Deo solo, & tres Relationes divinæ dicuntur perfectiores unâ. Ratio verò est, quia quamvis natura humana non sit in Deo formaliter, est tamen in eo eminenter, Deus namque rerum omnium creaturarum perfectiones hoc modo in se complectitur.

I.
Deus & creatura juxta communem sententiam sunt quid extensivè perfectius Deo solo.

Quinta difficultas oritur circa confusionem naturarum, quæ hinc videtur sequi, tunc enim dicuntur confundi, quando constituunt principium quoddam actionum alterius ordinis, quæ nulli sigillatim sumptæ possunt competere, ut in homine cernitur, cujus nec anima, nec materia per se videret, audiret, & reliquas operationes sensuum eliceret, sed idem contingit in presenti.

II.
Obijc. Hinc sequi videtur confusio naturarum, quæ nullo modo est coarctanda.

præsenti, natura enim divina & humana inter se unita in Christo, sunt principium peculiari generis actionum, nempe theandricarum, quæ à neutrà naturâ per se sigillatim sumptâ elici possent. Respondeo negando hinc sequi illam confusionem naturarum, ad probationem dico, nullas operationes elici ab his naturis in Christo, quæ ab alterâ naturâ sigillatim sumptâ elici non possint, quod enim operationes sint theandricæ, solum arguit accrescere iis dignitatem quandam ex consortio Verbi, cæterum eadem numero elici possent à puro homine: unde actus Charitatis quo Sanctus Petrus amavit Christum, & fuit solum humanus, si fuisset elicitus à naturâ unitâ Deo, fuisset theandricus. Quod optime declarat Sanctus Leo his verbis: *Agit utraque forma cum alterius communicatione quod proprium est, Verbo scilicet operante quod verbi est, & carne exequente quod carnis est.*

Offenditur nullam hinc sequi naturarum confusionem.

Quid sit operationis Christi esse Theandricas.

III. *Ex eo quod per Verbum divinum humanitas reddatur impeccabilis, non sequitur constitui diversum principium operationum.*

Dices, humanam naturam ex conjunctione ad verbum reddi impeccabilem, imo tolli ab eâ per hanc unionem etiam potentiam physicam peccandi, ergo constituit diversum principium operationum. Respondeo, hoc solum arguere esse naturam humanam in Christo homine sanctificatam, & ut loquuntur Patres, deificatam per conjunctionem cum divinâ. Quod autem reddatur impeccabilis solum inde sequitur perfecti humanitatem, cum juxta Sanctum Augustinum, *Facilis sit necessitas, qua cogit ad melius.* Non autem tollitur remota potentia peccandi, quæ est ipsa substantia animæ, sed solum proxima & completa, quæ multa alia includit, nempe negationem unionis hypostaticæ, prædeterminationis physicæ, & actus absoluti voluntatis divinæ independentem à prævisione auxilii indifferentis: unde æquè sequeretur ex ejusmodi voluntate efficacis Dei destrui humanitatem, atque ex unione hypostaticâ, cum æquè per eam tollatur potentia peccandi.

IV. *Ex eo quod Verbum dicitur natura humana non sequitur ullo modo Deum esse formam.*

Sexta difficultas est; hinc enim sequi videtur Deum debere esse formam & informare naturam humanam, quod valdè absonum videtur, & nullâ ratione admittendum. Respondeo non omnem compositionem necessariò requirere subjectum & formam; esse enim in creatis id semper fere contingat, non tamen repugnat quin verbum, quod est actus purissimus actuet & perficiat humanitatem, & hoc genere compositionis unum per se cum illâ constituat, tanquam terminus unionis hypostaticæ; nec enim est de conceptu substantiæ, ut sit forma, sed ut sit terminus, imò notio nominis nil aliud innuit, substantia siquidem dici communiter solet ultimus terminus natura.

V. *Obicit. Ex duobus entibus in actu fieri nequit unum per se.*

Septima difficultas ex duobus entibus in actu, duobus Angelis, exempli gratia, non fit unum per se, cujus ratio est, quia quicquid enti in actu constituto & completo advenit, accidentaliter advenit. Pater Valentia hic, Disp. 1. quæst. 1. puncto 2. respondet, licet ex duobus entibus in actu seu completis fieri nequeat unum per se, sic tamen ex uno completo, & alio incompleto. Sed contra: Ratio enim allata æquè urgere videtur in altero completo, atque in utroque, unde ex Angelo & animâ non magis fit unum per se, quàm ex duobus Angelis, sicut nec cælum, si sit corpus simplex facere potest unum per se cum quavis formâ substantiali.

VI. *Pater Vasquez hic, Disputatione 17. cap. 4. absolutè negat antecedens, si universaliter sumatur.*

Pater Vasquez hic, Disputatione 17. cap. 4. absolutè negat antecedens, si universaliter sumatur.

P. R. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

tur, nec alio modo accipiendum est axiomâ istud, quàm de compositione physicâ partium in composito naturali, quæ limitatæ sunt entitatis: unde hujusmodi composita, ubi perfectionem sibi debitam adeptam semel fuerint, petunt naturaliter, ut quicquid ipsis advenit, accidentaliter adveniat, nec alienam spectant perfectionem, sed suam: unde quando sunt in actu completo, non petunt ulterius compleri, cum accipere ulteriorem perfectionem non possint eo modo quo sunt completa; sic enim completa non essent: Deus autem est infinitæ perfectionis, & consequenter sine ullo sui detrimento hanc suam virtutem aliis communicare potest.

Abolutè negari potest. ex uno entis completo & alio incompleto non posse fieri unum per se.

Imo divinitus etiam in rebus creatis ex duobus entibus in actu fieri subinde potest unum per se; potest enim Deus penetrare inter se ignem & ferrum, & efficere ut forma ignis retinendo unionem ad suam materiam, simul uniatu materiæ ferri, & similiter de formâ ferri; non tamen accedit vel una vel altera ad totum ut totum, sed solum ad alteram ejus partem, & idem est de materiis illis respectu formarum in quo differunt ab Angelis, qui ex se & essentialiter sunt completi, sicut & corpus simplex.

VII. *Ex duobus entibus compositis quomodo divinitus fieri possit unum ens completum.*

SECTIO QUARTA.

Non obstat Incarnationi immutabilitas Dei.

PRÆCIPUA difficultas in hac materiâ est, quod sequi inde videatur Deum mutari; jam enim est homo, antea non erat, hoc verò non apparet quomodo sine verò aliqua mutatione fieri possit: cum namque mutari sit aliter se habere, aliter se habere videtur Deus modò quàm antea, utpote de novo unitus humanitati.

I. *Obicit. Sequi videtur Deum per unionem hypostaticâ mutari.*

Hæc verò difficultas inde augetur, quia ut Tomo præcedente, Disp. 9. sect. 1. cum Theologis omnibus, & præcipuè sancto Thoma 1. part. quæst. 9. art. 1. ostendi, Deus est immutabilis: sic enim Malachiæ cap. 1. vers. 6. dicit Deus *Ego Dominus & non mutor*; & Jacob. c. 1. v. 17. *Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis adumbratio.* Hoc ex illo Exodi tertio: *Ego sum qui sum*; optimè deducit S. Augustinus libro tertio de Trinitate, capite secundo. Tandem definita est hæc veritas in Concilio Lateranensi, cap. *Firmiter* de summâ Trinitate. Ratio autem est, nam sicut immutabilitas perfectionem, ita mutabilitas imperfectionem sonat ac defectum, dicente sancto Bernardo, *Omnis mutatio est quedam mortis imitatio*; & gradus ad interitum. Difficultates nonnullas, quæ contra Dei immutabilitatem proponi solent, primâ parte discussi: Illam verò, quæ ex mysterio Incarnationis oritur, quæque fortasse omnium est gravissima, huc, qui proprius illius locus est, discutendam reliqui. Ad ejus itaque solutionem.

II. *Fide certum est Deum esse immutabilem.*

Hæc veritas ratione etidè declaratur.

Notandum, diversis modis dici posse rem aliquam mutari: primò quoad esse & non esse, ut cum producitur, vel destruitur, quæ omnium maxima videtur mutatio, licet Aristoteles communiter non de aliâ loquatur mutatione nisi subjecti præjacentis. Secundò auferendo aliquid vel addendo, nec enim minùs mutatur aer, & aliter se habet quando de lucido fit tenebrosus, quàm è contra. Tertiò extrinsecè, ut in

III. *Res aliqua variis modis dici potest mutari.*